

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem ve věci

žalobce: **B. T.**
bytem,

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 1. 2016, čj. MPSV-2016/12217-911,

takto:

I. Žaloba se zamítá

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného uvedeného v záhlaví rozsudku, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR-krajské pobočky pro hl. město Prahu ze dne 6.11.2015, č. j. 61069/2015/AAB, o zamítnutí žádosti o dávku na příspěvek na živobytí ze dne 7. 10. 2015.
2. Správní orgán prvního stupně v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že žalobce opakovaně vyzval k předložení určitých dokladů a aby se dostavil, takto však žalobce neučinil.

Shodu s prvopisem potvrzuje: K. T.

Správní orgán odkázal na § 72 zák. 111/2006 Sb., pomoci v hmotné nouzi (dále jen zákon o pomoci v hmotné nouzi) a konstatoval, že v důsledku nepředložení listin a nedostavení se žalobce nemohl posoudit celkovou sociální a bytovou a majetkovou situaci žalobce, proto žádost zamítl. Žalobce nesplnil povinnosti žadatele o dávku, když neosvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku a její výši a osobně se na výzvu nedostavil ke správnímu orgánu.

3. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce, neboť žalobce neosvědčil rodinný stav, svěřením nezletilých dětí do jeho péče, zda bylo rozhodnuto o vyživovací povinnosti rodičů k dětem, skutečnosti týkající se jeho podnikatelské činnosti, nepředložil výpisy jeho bankovního účtu a vyplněné tiskopisy předepsané ministerstvem, které je povinen doložit podle § 72 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi; nedostavil se osobně.
4. Žalobce v žalobě namítl mnoho dílčích námitek, které lze zobecnit do tří oblastí : žalovaný se nevypořádal s jeho odvolacími námitkami; správní orgány požadovaly prokázání skutečností, které neexistovaly nebo byly pro posouzení žádosti irelevantní; správní orgány nerespektovaly jeho požadavek na písemnou formu správního řízení.
5. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
6. Soud rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s.
7. Není účelem správního ani soudního řízení se vypořádat s každou dílčí námitkou účastníka, jestliže se jedná o námitku natolik věcně nevýznamnou, že není způsobilá založit otázku, která se týká podstaty věcného posouzení v dané věci nebo postupu správního orgánu předcházejícímu rozhodnutí, který by mohl mít vliv na zákonnost rozhodnutí správního orgánu. Úkolem soudu je vypořádat se s obsahem a smyslem žalobní argumentace (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2014, č. j. 7 As 126/2013 – 19). Podstatné je, aby se soud ve svém rozhodnutí vypořádal se všemi stěžejními námitkami účastníka řízení, což může v některých případech konzumovat i vypořádání některých dílčích a souvisejících námitek (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2014, č. j. 7 Afs 85/2013 - 33). Důvody pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí jsou dány pouze tehdy, pokud se jedná o takovou vadu, která má vliv na nezákonnost rozhodnutí. Jinak řečeno, nikoli jakákoliv vada rozhodnutí či řízení vede ke zrušení rozhodnutí pro nezákonnost rozhodnutí nebo mu předcházejícího postupu správního orgánu.
8. Nejdříve se soud vypořádal s námitkou nepřezkoumatelnosti. K odvolací námitce ohledně ústního jednání i prokázání totožnosti se žalovaný vyjádřil, kdy dle žalovaného se totožnost neproказuje elektronickým podpisem ale dokladem totožnosti dle § 36 odst. 5 správního řádu a při jednání by byla objasněna řada okolností (rodinné poměry, bydlení). Jiné odvolací námitky, se kterými se žalovaný nevyjádřil, žalobce v žalobě nespecifikoval. Žalobou napadené rozhodnutí obsahuje důvody, pro které bylo odvolání zamítnuto, proto námitka nepřezkoumatelnosti není důvodná.
9. Podstatou soudního přezkumu v dané věci je, zda žalobce předložil dostatečné podklady pro přiznání dávky a zda byl řádně k jejich předložení vyzván, resp. zda požadavky správního orgánu byly v souladu se zákonem a skutkovým stavem.

10. Podle § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.
11. Podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi jsou žadatel o dávku, příjemce i společně posuzované osoby povinni osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, na její výši nebo výplatu, dát písemně souhlas k ověření těchto skutečností a na výzvu se osobně dostavit k příslušnému orgánu pomoci v hmotné nouzi, nebrání-li tomu těžko překonatelné překážky, zejména zdravotní stav. Příjemce dávky je dále povinen v souladu s § 49 odst. 2 písm. b) téhož zákona vyhovět výzvě orgánu pomoci v hmotné nouzi, aby osvědčil skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku, její výši nebo výplatu, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení výzvy, neurčil-li orgán pomoci v hmotné nouzi delší lhůtu. Podle § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, nesplní-li osoba uvedená v odstavcích 1 až 4 ve lhůtě stanovené příslušným orgánem povinnosti uvedené v odstavcích 1 až 4, může být po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta, výplata dávky zastavena, nebo dávka odejmuta.
12. Přiznání nároku na příspěvek na živobytí je podmíněn nepříznivými majetkovými poměry žadatele, resp. dalších společně posuzovaných osob. V žádosti o příspěvek na živobytí žalobce uvedl, že je rozvedený, vyživovací povinnost nemá, nemá příjem. Jako společně posuzované osoby uvedl své nezletilé děti s adresou odlišnou od adresy žalobce (ohlašovny obecného úřadu). Uvedl, že s ním nikdo neužívá žádný byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, a že poměry posuzovaných osob neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami. Správní orgán vyzval žalobce k předložení listin, ze kterých mohou být zřejmé majetkové poměry žalobce i jeho nezl. dětí (výzva ze dne 13. 10. 2015 – rozsudek o výživě a péči o nezl. děti nebo dohodu rodičů výživě a péči o nezl. děti, výpisy z bankovního účtu doklad o uplatnění nároku na příspěvek na dítě, potvrzení o stavu hmotné nouze – např. evidence v seznamu uchazečů o zaměstnání apod.) a aby se za tímto účelem dostavil na pracoviště úřadu práce. K tomu žalobce kromě polemiky o nedostatečné specifikaci času dostavení a místnosti pracoviště správního orgánu uvedl, že neexistuje vyživovací povinnost pro absenci rozsudku o rozvodu i o výchově a péči nezl. dětí, zároveň nebyla uzavřena dohoda o výchově a výživě dětí, neuplatnil nárok na příspěvek na dítě a nikdo s ním neužívá byt nebo jiný obytný prostor či ubytovací zařízení, neboť takto nečiní ani on. Podáním ze dne 26. 10. 2015 správní orgán poučil žalobce o rozsahu podkladů dle § 72 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi prokazující majetkové poměry žadatele, zároveň byl poučen o následcích nepředložení takových podkladů a byl opět vyzván, aby se dostavil k jednání. Podáním ze dne 27. 10. 2015 žalobce odmítl se osobně dostavit z důvodu neúčelnosti takového jednání a kromě jiného uvedl, že nezl. děti se narodily mimo manželství a s jejich matkou manželství neuzavřel, přitom informace o jeho rodinném stavu považuje za natolik osobní, že jde o „zbytečné“ zasahování do jeho soukromí.
13. V odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce ČR-krajské pobočky pro hl. město Prahu ze dne 6.11.2015, č. j. 61069/2015/AAB, o zamítnutí žádost žalobce o dávku na příspěvek na živobytí žalobce uvedl, že správní orgán po něm požadoval prokázání okolností nad rámec zákona a také těch, které ani neexistují. Osvědčení jeho rodinného stavu nemá vliv na posouzení jeho žádosti, přitom děti zrozené z jeho předchozího bývalého manželství jsou již zletilé. Nárok na dávku sociální pomoci nemá, není zřejmé, z čeho

správní orgán dovozuje opak. Jelikož nemá příjem, nemá soudem stanovenou vyživovací povinnost, neexistuje byt, jiný než obytný prostor nebo ubytovací zařízení, nemohl tak předložit doklady prokazující neexistenci požadovaných skutečností.

14. V řízení o příspěvku na živobytí se posuzuje příjmová, sociální a majetková situace osoby a osob společně posuzovaných, jejichž okruh je dán § 4 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu. Zákon o životním a existenčním minimu nezl. děti považuje za společně posuzované osoby, jelikož však žalobce s nezl. dětmi nebydlel a neplnil vůči nim vyživovací povinnost, mohl je žalovaný podle § 8 zákona o pomoci v hmotné nouzi vyloučit z okruhu společně posuzovaných osob. K takové úvaze byl správní orgán povinen zjistit právní i faktický stav, proto vyzval žalobce k předložení případného rozsudku o rozvodu, o výchově a výživě nezl. dětí, a žalobce předvolal k vyjasnění faktického stavu, jestliže k žádné úpravě výchovy a výživy soudem nedošlo. Požadavek správního orgánu na zjištění a ověření osobního stavu žalobce, resp. jeho nezl. dětí je v souladu se zákonem. Jelikož žalobce požádal o přiznání dávky sociální pomoci, musel předpokládat, že správní orgán bude v souladu se zákonem zjišťovat jeho osobní i majetkové poměry. Jeho akcentace ochrany soukromí se jeví jako velmi nepříhodná a neodpovídá povaze řízení o dávce pomoci v hmotné nouzi.
15. O příspěvek na živobytí mohou žádat osoby nebo rodiny, kterým po zaplacení nákladů na bydlení nezbývají dostatečné příjmy na základní životní potřeby. Částka živobytí, se odvíjí od aktuálních částek existenčního a životního minima. Pro stanovení výše dávky se v případě společně posuzovaných osob se jednotlivé částky živobytí osob sčítají. Přičemž se přihlíží k tomu, zda má osoba snahu situaci řešit a jaké má možnosti, proto není jediným kritériem aktuální příjem žadatele, nýbrž jeho celkové majetkové poměry. Součástí majetkových poměrů žadatele jsou i jeho bytové poměry (viz. náležitosti žádosti podle § 72 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi). Z ničeho neplyne, že žalobce byl osobou bez přístřeší. Uvedení adresy ohlašovny jako trvalého pobytu nezakládá bez dalšího, že se jedná o osobu bez přístřeší. Jeho tvrzení o tom, že žádný byt (obytný prostor) neužívá, bylo nedostatečné. Bylo na žalobci, aby například při osobním jednání uvedl, jak realizuje životní potřebu bydlení. Neurčité tvrzení o bytových poměrech žalobce založilo oprávněnou potřebu nařízení jednání, jež žalobce zmařil. Pokud žalobce nevysvětlil své bytové poměry, resp. je neprokázal jinak, je třeba mít za to, že neprokázal své majetkové poměry a tedy ani podmínky pro přiznání příspěvku na živobytí. V této souvislosti je nutné zmínit skutečnost, že ve správním i soudním řízení se žalobce nijak nevyjádřil k (ne)existenci bankovního účtu, k jehož výpisu byl správním orgánem vyzván, přičemž nepředložení výpisu bankovního účtu bylo jedním z důvodů nepřiznání příspěvku na živobytí. Účelem příspěvku na živobytí není saturovat žadateli momentální výpadek příjmů, nýbrž pokud toho není sám objektivně schopen, poskytnout mu prostředky k zajištění základních potřeb. Proto jsou zjišťovány celkové majetkové poměry žadatele, které žalobce neprokázal již z důvodu jeho rezignace ve správním řízení uvést, zda má či nemá účet u banky.
16. Žalobce ve správním řízení požádal, aby veškeré úkony a sdělení vůči němu správní orgán prováděl výhradně písemnou formou. Žalobcem uvedené ustanovení § 15 správního řádu nevylučuje nařízení jednání, které probíhá ústně a o jehož průběhu se pořídí písemný protokol či záznam. Zásada písemnosti podle § 15 správního řádu je naplněním principu právní jistoty, neboť písemná forma úkonů správního orgánu je garantem obsahu úkonů a tedy i jejich závaznosti pro správní orgán i účastníky. O

průběhu a tedy i formě správního řízení však rozhoduje správní orgán, nikoli účastník. Požadavkem na písemnou formu řízení hodlal žalobce vyloučit nařízení ústního jednání, avšak nejen že takové ústní jednání zákon o hmotné nouzi umožňuje a předpokládá (§ 49 odst. 1 písm. a) zákona - *na výzvu se osobně dostavit*), ale zejména postup žalobce ve správním řízení takový úkon správního orgánu vyžadoval, jestliže nebyl ochoten vyhovět oprávněným výzvám správního orgánu k prokázání rozhodných okolností pro přiznání dávky a jím sdělované údaje byly natolik nejednoznačné, že pouze vyvolávaly další pochybnosti, přičemž není úkolem správního orgánu se vypořádat se všemi možnými do úvahy připadajícími eventualitami skutkového a tím i právního stavu. Povinností správního orgánu v souladu se zásadou materiální pravdy je zjistit takový skutkový stav, který je potřebný pro rozhodnutí ve věci a o kterém nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu). Žalobce přes až empatický postup správního orgánu I. stupně (sdělení dne 26. 10. 2015) neprokázal své majetkové poměry, proto bylo nutné, aby se dostavil k ústnímu jednání, čemuž také nevyhověl, proto žalovaný v souladu s § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi žádost o příspěvek na živobytí zamítl, zejména pokud o takovém následku žalobce poučil (sdělení ze dne 26. 10. 2015).

17. Žalobci lze přisvědčit, že jeho identita byla ve správním řízení dostatečně prokázána podáním žádosti prostřednictvím datové schránky, proto požadavek správního úřadu, aby se dostavil za účelem prokázání své totožnosti, neměl oporu v obsahu správního spisu. O identitě žadatele nebylo pochyb, proto správními orgány tvrzená nesoučinnost žalobce za účelem ověření totožnosti není skutečností zakládající zamítnutí žádosti žalobce. Shodně soud nepovažuje za důvod nepřiznání sociální dávky nepředložení vyplněných a podepsaných formulářů k uplatnění dávky, jestliže ostatní podání žadatele obsahují základní zákonem požadované náležitosti. Předepsané formuláře je nutné vnímat jako prostředek pro uplatnění nároku ve prospěch orientace žadatele v souladu se zásadou rychlosti řízení, nikoli však jako podmínku přiznání požadované sociální dávky.
18. Výše uvedené vady rozhodnutí žalovaného i správního úřadu I. st. však nezakládají jejich nezákonnost, neboť závěr správních orgánů o neprokázání majetkových poměrů žalobce je v souladu s obsahem správního spisu, přičemž se jedná o tak zásadní důvod pro nepřiznání příspěvku na živobytí, že rozhodnutí žalovaného ob stojí po věcné, tedy i zákonné stránce.
19. Žalobce požádal o přiznání příspěvku na živobytí, kdy za společně posuzované osoby uvedl své nezletilé děti, proto i bez explicitního ustanovení § 49 zákona o hmotné nouzi je zjevné, že bylo primárně na něm, nikoli na správním orgánu, aby prokázal majetkové a tím i osobní poměry žadatele i osob společně posuzovaných (zde nezletilých dětí). Pokud z jakýchkoliv důvodů odmítl se správním orgánem účinně spolupracovat a postup správního orgánu byl povětšinou prost formalismu, potom musí nést následky své nečinnosti a to nepřiznání požadované dávky.
20. Soud z důvodů shora uvedených proto žalobu zamítl pro nedůvodnost podle § 78 odst. 7 s.ř.s.
21. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 18. 6. 2020

Mgr. Kamil Tojner v. r.
soudce